

חוסר אחריות: ביטוי ויזואלי

באפריל 2020 כתבתי מאמר. מאמר זה עסק בנושא התפרצות וירוס קורונה. בדיוק אז החלו להטיל סגרים כללים בכל רחבי העולם וגם בארצנו. אנחנו, כזכור לי, היינו הראשונים, אחרי הסינים. אני, כמו כולם, הייתי מבולבל וממורמר! וכתבתי את השורות האלה:

האנושות תמיד ידעה שבמגיפות מסוג זה, יש קבוצת סיכון. אז מה השתנה הפעם? **אין חיסון**. אין חיסון? אז, יש לבודד אותנו, לנעול אותנו בבית, לספק לנו אוכל, לא לבוא לבקר אותנו ולשלם לנו קצת כסף כי אנחנו לא יכולים לעבוד.

למה לבודד את כולם מכולם?

נשמע מאוד הגיוני. המשך המאמר הוקדש לביקורת ולניסיון להסביר את פעולות ההנהגה הפוליטית במדינה, שהיו היסטוריות למדי, כפי שחשבתי אז.

המאמר היה מוכן לחלוטין, אך לא פרסמתי אותו. במקום זאת, 9 חודשים לאחר מכן, אני מפרסם את המאמר הזה. וזאת הסיבה.

התחלתי לחשוב על ההצעה שלי לעומק, אשר, אני חייב לומר, נשמעה באותה עת בפי רבים. אז איך באמת? נניח שאני המנהיג הכל יכול, אשר אינו מוגבל בסמכויותי על ידי שום דבר פרט לחוקה. **איך אני מבודד אותנו?**

ובכן, ראשית, יש הרבה אנשים בקבוצת הסיכון, אז זה התחיל מגיל 60, ואלה אנשים עובדים. **הם, כמובן, צריכים להישלח לחופשה ארוכה וללא בתשלום, לפחות לשנה**. לכן, יש לשלם להם קצבה המספיקה לחיים בתקופה זו. זה ברור. אבל מי יקח אותם חזרה לעבודה בעוד שנה, **אם החיים סביבנו, ימשיכו כהרגילם?** אחרים יתפסו את מקומינו. החיים עבור שאר האנשים יימשכו כרגיל, חברות יעבדו, והן יצטרכו למלא את המשרות שלנו. במילים אחרות, אנחנו עוצרים לחלוטין את הפעילות של אנשים שעדיין לא קרובים לפנסיה, אנחנו גם עוצרים את ההפרשות שלהם לפנסיה, ומפחיתים את הפנסיה העתידית שלהם (מתי הם עוד יקבלו אותה!). לא טוב. אבל בסדר, אחרי הכל, זאת רק שאלה של מחיר. כל סגר עולה מיליארדים, כחלופה לכך, ניתן לשלם לנו. למרות, כמובן, שלהיזרק מהעבודה לנצח זה קצת מעליב.

לפחות כל השאר יתפקד: תיאטראות, קונצרטים, אצטדיונים, פארקים, מסעדות! ואם כך, לשם נלך (במקום לעבוד, מפני שאסור לנו) ושם נדבק ו... נמשיך למות. שוב, לא טוב. אז יש לאסור! איך לאסור את זה? יש לבדוק מסמכים ולא לתת להם (לנו) להיכנס לשום מקום: לא להכניס לתיאטרון, לא להכניס למסעדות, ולא להכניס לאוטובוס. הכי טוב, כמובן, לשים צמיד אלקטרוני על הרגל ולקנוס אותנו על יציאה מהבית. **נכון, החוקה לא מאפשרת זאת, והבטחתי להצמד אליה**. אנחנו הרי, לא בסין, ששם ריתחו את הכניסות לבניינים, ואת האוכל העבירו ישירות לדירות.

פתאום הפסקתי לאהוב את הרעיון הזה. מזכיר קצת גטו כזה לקשישים. וגם יש לשנות את החוקה, ועבור ישראל, מדובר בחוקי היסוד.

אפשר לעשות את זה אחרת, אמרתי לעצמי. ניתן לזקנים האלה לעשות מה שהם רוצים, אך **אנו ממליצים להם לנעול את עצמם בבית ולא לעשות כלום**. ואם הם יגיעו לבית חולים וימותו שם, אז שיהיה כך, **זו החלטתם**. אבל, עם זה יש בעיה, כשהם מגיעים לבית החולים, כלומר אנחנו, הם יתחילו לתפוס שם מיטות יקרות ולהעמיס על הצוות הרפואי, שגם ככה אין מספיק ממנו. אז מה עושים? כל האסטרטגיה של בידוד קשישים נועדה להפחית משמעותית את התמות מנגיף הקורונה ואת העומס על בתי החולים. כך לדוגמא, החליטו בשבדיה: הזקנים לא יאושפזו בגלל הקורונה.

החלטה אכזרית שכזו, תודה לאל, אינה אפשרית בישראל ואנחנו אפילו לא יכולים לדמיין שיח ציבורי בנושא זה.

ומה עם תשלומי הקיצבה, אגב? האם זה ישולם תמיד? או שיופסקו לאחר תום המגיפה? ואם יופסקו, ואף אחד כבר לא יקבל אותנו לעבודה, אז מה עלינו לעשות? אני, חברים, אדם בעל אינטרס אישי, אני עובד. אבל להווא יש חנות ספרים או דוכן פלאפל. מה עלינו לעשות? למכור? ואחד שהוא קבלן, או לדוגמא ספרית, הלקוחות יעזבו אותם ולא יחזרו.

לא הצליח לי לממש את הרעיון שלי. זה דבר אחד - לסבול עם כולם ולהיזהר, ודבר אחר לגמרי, הוא להכליל בקבוצה ייעודית שנזרקה במכוון מהחיים! קבוצה עם הווה מעורפל וקשה ועתיד חשוך לחלוטין.

ואת המאמר לא פרסמתי.

אבל לאחרונה צפיתי בסרטון של שניים מהעיתונאים השמאלניים ביותר שלנו באינטרנט ונזכרתי במאמר שלי. הנה הקישור, תראו, אחרת לא ברור על מה אני מדבר.

<https://www.youtube.com/watch?v=gFG6zNBXbc&feature=youtu.be>

אי שם בתחילת הסרטון, מוצג אותו רעיון, בהתבטאות קצרה אחת (ממש כמו במאמר שלי) ולאחר מכן כ-40-50 דקות אף מילה על יישום הרעיון הזה.

הרי זה מובן מעליו: לבודד את קבוצת הסיכון. שיהיו בריאים! וזה הכל.

האמת, זה מפתיע, במהלך ה-40-50 דקות האלה דיברו רופאים, מתמטיקאים ועיתונאים. הם הסבירו לי למה צריך לעשות את זה ככה. אבל כל האנשים האלה **מעולם לא, ואני מדגיש – מעולם, לא קיבלו החלטות מסוג זה בחייהם**. אפילו לא קרוב. הם טיפלו בחולים, בנו את המודלים המתמטיים שלהם, פיקחו על האחיות וצוותי עזר, וזהו!

הם מעולם לא נאלצו לחשב את ההשלכות הפוליטיות, והכלכליות כמו כן, את שיטות היישום של רעיונותיהם (אולי המבריקים). בשביל זה תמיד היו אנשים אחרים, שלפעמים אגב, דחו כמה מרעיונות אלה, למשל, בשל חוסר יישומיות או השלכות בלתי רצויות.

אם למילה "חוסר אחריות" יש ביטוי ויזואלי, היא מוצגת בקישור לעיל. תראו בעצמך!

הרופא הראשי של אחד מבתי החולים שלנו הצהיר בסרטון זה כי אין אצלו בכלל חולי קורונה במצב קשה. או במילים אחרות, **כל שאר הרופאים הראשיים של שאר בתי החולים האחרים מגזימים מאוד**. כנראה בגלל גבורה ראוותנית (אם כי, בסרטון נרמז שהממשל מכריח אותם לעשות זאת). וכל הרופאים האיטלקים, הספרדים והבריטים בכלל, כולם, אבל כולם, שקרנים ומתחזים. והמכוניות עם ארונות הקבורה, שהוצאו בערימות מבתי החולים בניו יורק או ברומא, הן כנראה רק לשם מין פרפורמנס.

המתמטיקאית בסרטון טענה שכל המודלים (חוץ משלה, כמובן) אינם נכונים והתוצאות מוגזמות. על מה היא התבססה? הנה על מה: בימים הראשונים אנשים לא ידעו איך להשמר וכיצד לטפל בחולי קורונה, ומספר החולים גדל באופן אקספוננציאלי. בתנאים אלה המודלים הציגו מאות אלפי קורבנות. ואז ננקטו צעדים, המצב התייצב, והפונקציה הפכה ללינארית, או קרוב אליה (זה אותו מקדם R שכולם מדברים עליו), אז המודלים החלו להציג תוצאות נכונות באופן עקבי. אני בעצמי מתמטיקאית בהשכלתי, אנחנו טובים בניתוח מגמות, **אבל לא בלשנות את המצב**, על ידי כך שמיידיעים את החברה על איזשהו כיוון חדש. אנחנו גם לא יודעים **לחזות החלטות גורליות** העלולות להשפיע משמעותית על מגמות. אז את מי אתם מטעים? ולמה? ערוצי טלוויזיה מפרסמים כל הזמן תחזיות ומודלים, ואנחנו רואים שהם עוקבים אחר המגמות, לוקחים בחשבון את החלטות שכבר התקבלו... מתגשמים. נכון, הם בדרך כלל מדברים על המודלים לפני שמקבלים את החלטות האלה! ומשתמשים בהם במטרה לגרום לשלטונות לקבל החלטות ולשנות מגמות.

אפשר, כמובן (העיתונאים הללו היו בקצה השמאלי של הקשת הפוליטית) לרמוז בשקיפות שזו אשמתו של ראש הממשלה הימני שבשלטון. אם לא הוא... **והרי הוא זה שמעוניין להפחיד את כולנו**. זו, סליחו לי, הפגנה של חוסר היכולת המוחלטת לנתח את המצב. כל מי שבשלטון, בכוחותיהם האחרונים, עשו הכל כדי **לא להפחיד אותנו**, אלא להרגיע אותנו ולצמצם הפסדים. כולם, בהחלט דחו, עד הרגע האחרון, קבלת החלטות המגבילות מאוד את העם. בעיות כלכליות, בעיות

בריאותיות, כל אלה ללא ספק יהפכו לבעיות האלקטוראליות שלהם. הסגרים וכמויות המתים, ישאירו את חותמם על הסקרים שלפני הבחירות.

הדילמה של ראשי המדינה היא הרבה יותר חמורה, הסגר, שתוצאתו - השלכות כלכליות, או העדר סגר, שתוצאתו - השלכות רפואיות! בשחמט, מצב כזה נקרא כ zugzwang: כל החלטה מחמירה את העמדה ומובילה להפסד.

הכל, ללא יוצא מן הכלל, יתפרש שלא לטובת העומדים בשלטון.

אני מאמין (וכבר כתבתי על זה מעבר) שרוב מנהיגי המדינות הדמוקרטיות שהיו בשלטון בשנת 2020 יפלו, כלומר הם לא ייבחרו מחדש, כ zugzwang!

עכשיו כמה מילים על עיוותים ישירים של עובדות. בשוודיה מתו כ-6,000 איש. בישראל - כ 3000. האוכלוסייה כמעט זהה: (10 ו-9.5 מיליון). מה ניתן להסיק מזה? לא תצליחו לנחש. מתברר כי מכיוון שבשוודיה, באופן כללי, שיעור התמותה השנתי גבוה פי שניים מאשר בישראל, הקורונה גם **היתה צריכה לתת** תוצאה גרועה פי שניים! זה נקרא קרקס מתמטי. כל אלה שמתו מקורונה קיבלו אבחון לאחר מותו - קורונה. ולא ניתן לפרש זאת לשתי פנים. אך הניתוח מדוע בשוודיה שיעור התמותה השנתי גבוה פי שניים מאשר בישראל יכול להביא לתוצאות בלתי צפויות (בסטטיסטיקה, תחום זה נקרא ניתוח גורמים). לדוגמה, אנחנו נראה שבשוודיה יש כפול אנשים זקנים מישראל או שהרפואה הרבה פחות טובה, וכד' או שנראה גורמים אחרים משפיעים, בתערובות שונות, וזאת מכיוון שחייב להיות הסבר לתופעה. **אך מה הקשר לקורונה?**

עובדה מעוותת נוספת: מתברר שמספר החולים קשה מוגזם מאוד, מכיוון שיש לנו קריטריונים שגויים לחומרת המחלה. בסרטון נטען כי בהתאם לקריטריונים אלו, החולים הקשים שלנו בכלל יכולים ללכת לטיל בפארק של בית החולים (אינני זוכר את משפט המדויק). ובכן, תקשיבו, בחברה שאני עובד יש אדם אחד שבילה בבית החולים שלושה שבועות וזוהו **כחולה בינוני**. כלומר, לא קשה בכלל. אגב, הוא היה אחד מי מכישי הקורונה ומעריצי השיטה השבדית של לחימה במגיפה. בישיבות, הוא מעולם לא חבש מסכה. מכיוון שאנחנו לא בשבדיה, למרות שהוא בשנות ה-60 לחייו, הוא פונה לבית החולים. כשחזר (כחודש וחצי לאחר מכן), הדבר היחיד ששמעתי ממנו אחרי הפגישה הראשונה, זה: "לך הביתה, סרגיי, מה אתה עושה כאן, זו מחלה איומה ונוראית."

את המסכה הוא כבר לא מוריד.

מחברי הסרטון השקיעו הרבה בלהדגיש ש"שיעור התמותה" מהנגיף מוגזם מאוד, מכיוון שהוא אינו לוקח בחשבון חולים ללא תסמינים. כן, זה נכון, **אנחנו לא יכולים להתייחס נכונה אל משהו שאנחנו לא יכולים למדוד**. במדינות מסוימות אין בכלל סטטיסטיקה, ובאחרות אנשים מעדיפים לא ללכת לבית חולים גם אם יש להם תסמינים, מתוך אמונה ששם גרוע יותר. מכיוון שאיננו יכולים לקבוע משהו במדויק (מחוסר נתונים), בואו נקבע אותו על סמך מה שאנו מסוגלים למדוד. ובואו נקרא לזה, נניח, **שיעור התמותה של חולים מזוהים**. עד היום, 16.01.2021, זוהו כ-93 מיליון חולים בעולם, מתוכם כ-2 מיליון מתו - 2.15%. זהו, אין כאן מקום לדיון, מי שזיהה אצלו סימפטומים המצדיקים בדיקת קורונה, וקיבל תוצאה חיובית לבדיקה זו, ימות בסבירות של 2.15%. זה במוצע על כדור הארץ. אם נסתכל לפי מדינות, מקדם זה שונה באופן טבעי, בישראל היום נרשמו 535,049 חולים, מתוכם 3,910 מתו באיבחון שלאחר המוות, מ-COVID-19. אז אם אתם, כמוני, גרים בישראל, הסיכוי שלכם למות מסיבה זו הוא 0.73% בלבד. מקדם זה השתנה מעט במהלך התקופה, אך התייצב מזמן, לאחר שנקבע פרוטוקול טיפולים די סטנדרטי.

אני לא רוצה לומר שהעולם התמודד עם הבעיה בצורה מבריקה, הייתי רוצה הרבה יותר טוב. אבל לא אתם ולא אני ולא מנהיגי המדינות בעולם חוו ניסיון כזה. כל מדינה, וכל ממשלה התמודדו עם זה ככל יכולתה, חלקם טוב יותר, חלקם פחות, חלקם על הפנים. יחד עם זאת, בפני כולם עמדו אפשרויות שונות ותנאים שונים (אירופה, ארה"ב, רוסיה, סין - כולן שונות לחלוטין), אוכלוסיות שונות (פינים, דנים, ברזילאים וישראלים, כמוכן, לא ניתן להשוות ביניהם בשום דבר), מיקום שונה (ניו זילנד, מבחינתי, בכלל נמצאת על הירח). עכשיו יש לנו את הנסיון הזה. בואו נסיק מסקנות. למרות שאני בספק: ידוע הרי, ש"הצבא תמיד מתכונן למלחמה האחרונה".

אתם יודעים, בסרטון מופיעים כמה רופאים ופרופסורים בתחום הרפואה. בערוצי הטלוויזיה גם, לעתים קרובות מופיעים רופאים ופרופסורים (שבסרטון, מכנים אותם "לא רופאים" או אפילו רומזים שהם רופאים "שמכרו עצמם לממשלה"). גם אלה וגם אלה מציעים לנקוט צעדים: אלה בטלוויזיה - צעדים מגבילים חמורים, אלה מהסרטון – לאפשר הכל ולשחרר את כולם. ותודה לאל שהחלטות לא מתקבלות על ידם. אני לא רוצה שהמדינה שלי תנוהל על ידי איזושהי קבוצה של רופאים עם הרעיון המדעי שלהם, שמתווכחת עם קבוצה אחרת של פרופסורים לרפואה! אני לא רוצה תקדים כזה, אני גם לא רוצה שהמדינה שלי תנוהל על ידי אקולוגים או מתמטיקאים למשל. אמת מדעית היא לעיתים רחוקות חד משמעית, וגם כשיש רוב בצד אחד, זה לא מוכיח לי שום דבר. קופרניקוס בכלל היה לבד. וכדור הארץ בכל זאת מסתובב.

באו ניתן לכל אחד לעשות את שלו, ואני חולק על רעיונו של לנין ש"כל טבחית יכולה להנהיג מדינה".

ינואר 2021